

такі засоби, як третейський розгляд, посередництво, примирення, переговори чи процедуру внутрішнього контролю. Однак їх використання не повинно виключати можливість громадян звертатися до суду з проханням здійснити відповідний перегляд по справі. Зазначені механізми в законодавстві України набули специфічних ознак, які сприяють або унеможливають їх застосування.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про третейські суди» передання адміністративно-правових спорів на розгляд третейських судів є неможливим, оскільки під їх юрисдикцію знаходяться лише цивільні чи господарські спори.

Питання посередництва (медіації) нині активно обговорюється ученими та практиками у ролі позасудової процедури. Науковці стверджують, що воно може використовуватись для швидкого та ефективного врегулювання будь-яких юридичних конфліктів, але зазначають, що дана процедура не придатна: 1) при застосуванні кримінального покарання, 2) коли судовий процес спрямовано на вирішення суто правової проблеми та 3) якщо конфлікт можливо розв'язати виключно через доказування. Наслідком переговорів є укладання сторонами адміністративно – правового спору компромісної угоди.

В Україні процедура внутрішнього контролю представлена адміністративним (позасудовим) порядком розв'язання адміністративно - правових конфліктів, який передбачає їх розгляд вищими органами чи вищими посадовими особами.

Отже, адміністративна юстиція, спираючись на найкращі здобутки світової практики, може стати для простої людини гарантом недопущення порушень її суб'єктивних прав і законних інтересів з боку повноважених осіб.

Науковий керівник: асистент кафедри адміністративного права Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» Крестьянінов О.О.

ФЕДЧИШИН СЕРГІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ
*асистент кафедри адміністративного права
Національного університету
«Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»*

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Важливим засобом забезпечення службової дисципліни працівників дипломатичної служби є дисциплінарна відповідальність. В юридичній науці під нею прийнято розуміти накладення на осіб, які вчинили дисциплінарні правопорушення (проступки), дисциплінарних стягнень, передбачених законом.

Дисциплінарна відповідальність працівників дипломатичної служби України характеризується як загальними рисами, що властиві дисциплінарній відповідальності загалом, так і спеціальними. До перших можна віднести такі: підставою цієї відповідальності є дисциплінарний проступок; за його вчинення передбачено дисциплінарне стягнення; межі «дисциплінарної влади» чітко визначаються законодавством; можливість оскарження дисциплінарних стягнень; за один проступок накладається одне дисциплінарне стягнення та ін.

При цьому, спеціальними вважаються ознаки, що властиві дисциплінарній відповідальності працівників дипломатичної служби як особливому виду дисциплінарної відповідальності. Звернемо увагу на основні з них. По-перше, це специфічний суб'єкт відповідальності, яким є працівники дипломатичної служби. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про дипломатичну службу» до них включається дві категорії службовців: а) дипломатичні працівники – службовці, які виконують дипломатичні або консульські функції в Україні чи за кордоном та мають відповідний дипломатичний ранг; б) адміністративно-технічні працівники – державні службовці, які здійснюють адміністративно-технічне обслуговування системи органів дипломатичної служби України.

По-друге, підставою дисциплінарної відповідальності працівників дипломатичної служби є дисциплінарний проступок у формі: 1) невиконання або неналежного виконання службових обов'язків; 2) перевищення службових повноважень; 3) порушення обмежень, пов'язаних з перебуванням на дипломатичній службі; 4) вчинення проступку, що ганьбить працівників дипломатичної служби України та дискредитує орган, в якому вони працюють. Водночас, специфічними є і дисциплінарні стягнення, що накладаються на працівників дипломатичної служби за вчинення вказаних правопорушень. Крім дисциплінарних стягнень, передбачених законодавством про працю, до них можуть застосовуватись такі заходи дисциплінарного впливу як затримка до одного року присвоєння чергового дипломатичного рангу, рангу державного службовця або у призначення на вищу посаду, попередження про неповну службу відповідність (ст. 34 Закону України «Про дипломатичну службу»).

По-третє, уповноваженим суб'єктом щодо накладення дисциплінарних стягнень на працівників дипломатичної служби є Міністр закордонних справ України. Відповідно до Наказу МЗС України «Про затвердження Порядку підготовки, подання і внесення документів з кадрових питань» саме до компетенції Міністра належить видання наказів з питань заохочення та накладення дисциплінарних стягнень на працівників дипломатичної служби.

Особливості дисциплінарної відповідальності працівників дипломатичної служби визначаються Кодексом законів про працю України, законами «Про державну службу», «Про дипломатичну службу», рядом підзаконних нормативно-правових актів, у тому числі відомчого та локального характеру.

Спеціальним законодавчим актом, що регулює питання дисциплінарної відповідальності працівників дипломатичної служби є Закон України «Про дипломатичну службу». Проте, дисциплінарній відповідальності в ньому присвячується лише одна стаття, яка в силу об'єктивних причин не здатна врегулювати всіх особливостей, а обмежується лише визначенням підстав цієї відповідальності та заходів дисциплінарного впливу. Закон не визначає процедурні аспекти притягнення працівників дипломатичної служби до дисциплінарної відповідальності (порядок і строки накладення стягнень, їх виконання та зняття, особливості оскарження тощо). Окрім того, не врегульовані в ньому й питання обліку заохочень та дисциплінарних стягнень, повноваження відповідних суб'єктів щодо застосування заохочень та накладення дисциплінарних стягнень та ін. У зв'язку з цим, вирішення вказаних питань передається законодавству про працю та державну службу України.

Повною мірою усвідомлюючи, що від чіткого правового регулювання безпосередньо залежить рівень службової дисципліни, вважаємо, що подальше вдосконалення законодавства про дисциплінарну відповідальність працівників дипломатичної служби України необхідно проводити з урахуванням порядку її проходження та інших особливостей як спеціалізованого виду державної служби України. На нашу думку, за сучасних умов доцільно розробити і затвердити Дисциплінарний статут дипломатичної служби України, в якому слід детально врегулювати всі матеріальні та процесуальні питання заохочення і дисциплінарної відповідальності працівників дипломатичної служби України.

Існування статутів (положень) про дисципліну є яскравим проявом диференціації дисциплінарної відповідальності державних службовців, що насамперед зумовлюється вимогами спеціалізації окремих видів державної служби. Подібні нормативні акти загалом виправдали себе часом тривалого існування в ряді галузей (сфер) державного управління України (наприклад, Дисциплінарний статут Збройних Сил України, Дисциплінарний статут митної служби, Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України та ін.).

Підсумовуючи зазначимо, що дисциплінарна відповідальність працівників дипломатичної служби є спеціальним видом дисциплінарної відповідальності, що відзначається особливими суб'єктами, підставами, стягненнями тощо. Подальший розвиток та спеціалізація законодавства про дисциплінарну відповідальність працівників дипломатичної служби є важливий напрямком забезпечення службової дисципліни в системі дипломатичної служби України.

ФІЛІШКО АНАСТАСІЯ ІВАНІВНА
*студентка факультету підготовки
юристів для МЗС України
Національного університету
«Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»*

СТАНОВЛЕННЯ МІСТ ЯК САМОСТІЙНИХ СУБ'ЄКТІВ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Принципи, що лежали в основі Вестфальського порядку, передбачали мало місця для інших суб'єктів у сфері міжнародних відносин, окрім держав, і такі утворення, як міста, діяли лише в сфері внутрішньодержавної політики. Тим не менш, в умовах глобалізації, інформатизації та загального технологічного прогресу прерогатива держави як єдиного повноправного учасника міжнародних відносин поступово руйнувалася, і, таким чином, різні суб-національні утворення - в тому числі міста - отримували змогу налагодити відносини між собою самостійно, без участі і нагляду з боку держав, на території яких вони знаходилися.

Після Другої світової війни в світі посилювалось прагнення до інтеграції та взаємодопомоги. З'явився феномен побратимства міст, тобто встановлення постійних дружніх зв'язків між містами, переважно з різних країн, для взаємного ознайомлення з життям, історією та культурою, обміну досвідом у розв'язанні аналогічних проблем, що постають перед міськими органами управління та організаціями, для досягнення кращого взаєморозуміння, зміцнення співпраці між їх населенням, тощо. Міста, обходячи